

Letnik IV.

v lažnjivi obleki.

Št. 9, 10.

Izhaja po dvakrat na mesec v Ljubljani, kedar ga prebere in ne konfiscira policija. — Velja celo leto 3 gold., pol leta 1 gold. 50 kr. in četrta leta 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji. Vredništvo in opravišstvo (administracija) je na velikem trgu hiš. št. 3 v prvem nadstropju na ulice. Tam se sprejema denar.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Cvet nemške kulture.

Nemška omika ali kultura je najbolj popolna izobraženost človeka, ne more se njej enacega misliti. — Francoska, angleška, laška, posebno pa slovanska omika je le za divjake, se toraj z uno ne more nikakor primerjati. Omikan Nемеc — in vsa omika je natlačena v tistem, kdor druge uči, t. j. v profesorji — je tako popolna stvar, da nima prav nobene napake človeške in drugih divjih narodov, n. pr. Slovencev na sebi; nemški profesor je toraj ideja nemške omike, njegaja moraš posnemati v vsem, da se te bo prijela kultura, da ne boš divjak z neotesanim obnašanjem, kakor so na priliko Slovenci.

Da boš pa vedel, kako se ti je obnašati, da boš omikan, navedel ti bom dva izgleda, ktera naj ti bosta ob enem cvet nemške omike.

Prvi izgled.

V Strassburg na novem Nemškem, ktero mesto so bili Prusi Francozom vzeli, priklatila se je nemška inteligencija iz vsih kotov Nemčije in tudi iz Avstrije praznovat spominj ondotnega vseučilišča. Med to inteligencijo je bilo, se vé da, največ profesorjev in dva posebno omikana spravita se nad nekega nemškega plemenitaža ter ga tako dolgo bijeta po glavi, da je bil do smrti ranjen in je čez 2 dni umrl.

In ta dva moža nemške inteligencije nista bila pijana, kakor so včasih „neomikani, surovi“ Slovenci, kedar se pretepajo, tudi jima ubiti ni ničesar storil, kakor da je zažvižgal in s tem hotel priklicati koga, da bi mu prinesel vode, ker je bil revež bolan. Pozneje, ko se je zvedelo, da je pretepeni že umrl, je prišlo pismo od enega teh inteligentnejšev, v katerem zagovarja svojo inteligencijo s tem, da je mislil, da pretepa Fran-

coza. Da bi bil ubiti res Francoz, bi se bila profesorja s svojim junaštvom še bahala. — Ta dogodba je čisto resnična že zaradi tega, ker „Tagblatt“ noče o njej nič vedeti. Zakaj neki? Saj se drugikrat vselej tako rad pobaha z nemško inteligencijo, kako da tega cveta še ni zapazil. Kjer profesorji, kteri so poklicani izobraževati mladino, svojo omiko s pestmi po čepinjah mirnih ljudi dokazujejo, tam je res inteligencija na taki stopinji, da više nikakor ne more, ako ne — na vislice. Po nemški se pravi taki inteligenciji „Galgenintelligenz“, ker so taki ljudje tako omikani, da zaslužijo — vislice. Potlej pač Nemci smejo biti ponosni zaradi svoje inteligencije! Nam ni nič mar za-njo, le to prosimo, da bi je na naših čepinjah ne poskušali.

Drugi izgled.

Profesor Heinrich (Heureich) v Ljubljani je po celi svinjski deželi dobro znan posebno zaradi njegovih lepih estetičnih priimkov, ktere se je navadil Slovincem in njihovi deželi dajati. Tako omikan profesor Heinrich še ni, da bi — kakor njegova kolega v Strassburgu — mlatil ljudi po čepinjah, vsaj svetu še ni znano, da bi bil koga ubil; vendar slovi že po omenjenih lepih besedah kot jako omikan človek po vsi svinjski deželi, kjer se nahajajo prešiči in presice.

Ta mož je pogнал te dni zopet en cvet svoje kulture in sicer v šoli, kjer je imenoval Alojzijance (dijake v Alojzijeviši) „Asiniane“ (oslovce), in to zaradi tega, ker so, kakor je rekel, že na pol sveti. Ali ni to jako lep „Witz“? ne kaže ta beseda, da je prof. Heinrich vseskozi omikan človek? Le temu se mora človek popravici čuditi, kako da hoče biti ta mož profesor oslov ali oslovcev. Ali jih je mar zaradi tega „oslovce“ imenoval, ker hodijo v šolo njegaja poslušat, da bi se navlekli nemške inteligencije, ktera je Heinrich že do vrha poln? To se vé, da ta beseda ni razžaljiva,

ker leti le na slovenske dijake. Tudi o tej dogodbi ne vè „Tagblatt“ ničesar povedati, dasiravno sicer škandale po vsih kotih pomete in svojim bralcem na mizo prinese. — Tako trosi profesor Heinrich svojo nemško omiko med Slovence. Res, oslovske besede iz ust profesorja so strašno lepe, njegovemu stanu na vso moč spodobne.

* * *

Ta dva cvetja nemške kulture za zdaj. Kedar bom za nove zvedel, bom zopet povedal, kje se vidijo ali slišijo.

Kaj ne, da je ta cvet strašansko lep, slovenska inteligencija ga ne rodi!

„Tagblattova“ porednost.

Kovačevo civilno poroko je naznanil „Tagblatt“ in za njim njegova teta „Laibacherica“ tako-le:

„Prvi civilni zakon se bo sklenil pri nas v Šiški s kovačem Schiwizhoffnem“.

Ves svet vé, da je okrajni glavar Schiwizhoffen že in še oženjen. Kaj neki je rekla njegova gospa, ko je zvedela, kaj „Tagblatt“ o njem piše! „Tagblatt“ je vendar hudoben, kajti kovač se ne piše „Schiwizhoffen“.

Plemenitaška prevzetnost.

Gospod Wurzbach, zarad taborove prepovedi znani okrajni glavar radolški, je v pogovoru z nekim nižjim uradnikom, kateri ni žlabtnega stanú, jezno rekel: „Molčite! Mar mislite, da sem jaz iz ravno tiste gline, kakor Vi?!”

Gospod Wurzbach je tedaj iz gline? Pri nas delajo iz gline opeko in lonce; da so Wurzbachi tudi iz gline, to še dozdam ni bilo znano.

Kedar boste še kaj vedeli, gospod Wurzbach, povejte ali pišite meni, take reči so za-me, kakor nalašč.

„Brencelj“.

Slovenščina gosp. Muleja.

Bralcem že znani gospod Mulej, okrajni sodnik in c. k. barantač na Vrhniki, dobi v roke pritožbo slovensko.

„To je vse nasledek tiste narodne politike“ pravi, „prekleta naj bo!“

Ko se je izklel, izjezil in znebil nekterih besed, ktere se ne dajo tiskati, se vsede in piše sledeče povabilo tožencu:*)

Na

Valentin Kogaužek

v Podlippa, hiš. št. 26.

C. k. okrajna sodnija Verhnka Vam naroča, da imate dne 8. May t. l. ob 9 ur dopoldne gotovo tu se znajti in se s tem povabilom oglasiti, da bote savol ene naspodobne paže zaslišani, ok na pridete, bote persileni.

C. k. Ok. Sodnija Verhnika 1. May 1872.

Mulley.

Dobro gosp. Mulej! Le tako naprej! V 100 letih se boste že tudi slovenščine naučili.

*) Besede z ležečimi črkami so po g. Muleju lastnoročno pisane.

Nehvaležnost.

Pruski cesar je poslal cerkvi protestantov v Trstu dva topa za zvonove.

Ljubljanski prusaki se britko pritožujejo, da za ljubljansko cerkev protestantov ni ničesar poslal. Kako neki je mogel pozabiti na-nje, ki so se njega tolikokrat spominjali in na njegovo zdravje toliko vrčkov izpraznili. — Tudi cesarji so nehvaležni.

Očitna zapravljivost.

Neki gospod Hočevar iz Krškega je podaril ljubljanskim gasilcem 150 gold. Zarad te očitvidne zapravljivosti mislijo moža staviti pod varstvo, in to bilo bi prav.

Nezadovoljen kmetič.

(Podučna povest za ljudstvo. Dalje in konec.)

Ubog Boštjan! Kak' Neža mu Na ušesa vedno poje! Gotovo bi poslušal raj Sršenov cele roje.

„Joj meni! Oh, me res je sram, Da tacega moža imam! Najprej stotake v žep si sprosi, Potem pa jih med kmete trosi“.

„Oh ljuba moja, kaj li češ? Saj vsega dost imaš, Kar kol' srce ti poželi; Čemu li godrnjaš?“

A Neža urno: „Moj Boštjan, Ti glavo imaš brez možgan. Kaj zdaj veljajo še stotaki? Veljajo kaj le tisučaki.“

Tako mu Neža dan na dan Klepeče na uhó. Boštjan ne vé, kaj bi počel, Al tepel bi ženó?

„Oh taka žena sam je vrag. Kaj mi poreče starček blag! Ne upam si ga poiskati, S prošnjo zopet nadlegovati“.

Tako s pobešeno glavo Korači v grada gaj; Bil hrastov je in prav hladen, Samotnim ugoden kraj. Prijetno tu vse zeleni, Prav v sredi gaja hrepeni Prot' nebu smreka kakor sveča; Pod to Boštjan naš starca sreča.

„No, kaj prignalo te, Boštjan, Tu sem, kjer vlada mir? Al sreče ni? od doma mar Pregnal te je prepír?“ Tako mu stavec govori, Obličje se mu zatemi. Boštjan pa jako slabe volje: „Napotil sem se bil na polje“.

„Na polje? Ej! Mar polje gozd?“ Se stavec zareži.

„Govori mi! Kaj družega Šree ti spet teži“.

„Oh, res je taka“, dé Boštjan, „Doma prepír mi dan na dan. Me brez preneha žena kara; Zdaj že stotakov več ne mara“.

„Če taka je, bo kmalu mir“, Se smeje mož na to.

„Al srečen boš, če tisučak Ti v žepu vedno bo?“

„Ne upam si, je pač preveč“, Boštjan spregovori boječ.

„Pa vendar, da bi ženi vstrelal, Po tisučake raj' bi sezal“.

„Naj tudi to se ti zgodi, Da ženi vsaj bo všeč“, Tak' pravi stavec; „me volja je, Ti zadnjikrat še vstreč“.

Rešpehtarjova kuharca.

Povsod je fletno, doma v Ibljan pa najfletnej. Kar se meškurjev an tiče, jih je tud v Novem mest dost, eni so še hujš koker ibljanski, tode vse en sem raj v Ibljan, k' imam že dost pekontarc. Vsi ldje niso koker se šika, zato pa nisem mogla v Novem mest ostat, posebno k' sva se z gvantnem iblajtarjem, per katerem sem bla v dinst, skregala. —

Zdej sem pa spet v Ibljan. V Novem mest mi je blo preveč dolgčas, ni nič takga

plavša, kokér tukaj na plac, polej pa človk nima s čim cajta pregnat.

Koj k sem peršla s postiljonam v Ibljano, sem dobila nov dinst. In veste per komu? Per enem fajmoštru, k' nimajo žegnov in tud ne visokih biksanih škornj, pa vendar poročajo. To so tist pecirksavtman, k' so peršli za Pajkom in se za Žvirchofna pišejo. Pa naj vam vse povem, de ne boste mislil, de se lažem, koker tist „blat“.

Veste v Šiški — to je mest zraven Ibljane — je en kovač, k' se če na vsako vižo oženit, pa ne dobi derlavbnost od škofa. Za take falenge so naredli na Dunaj nalaš en ksesele, de se smejo tak ldje, k' jim cerkev ne derlavba v zakon stopit, poročit per pecirksavtman, ni treba poroke v cerkvi, pa vse glih gilta. Takmo zakon, k' ga pecirksavtman žegna, se pravi cbilen zakon. Na Kranjskem bo ta ta prvi, se bo vidlo, kaj bo s tega, al bo kaj drugačen, koker kakšen drug.

Vidite, zavolj tega so naš gospod, k' so drugač prav luštni, fajmošter, tode cbilen fajmošter iz parmeregarske gase. Zdaj imamo v Ibljan eno faro več, ta je za okolco al umgebengo al pecirk. V mest so pa fajmošter za take poroke Dežman sam, k' so purgelmajster, za gospodo je drugačna postava. Samo če b' se otlí rotovski fajmošter — to so Dežman —, k' so še ledek, toko oženit, tist ne vem, kdo bi jih poročil, k nimajo koplana. Kaltendreger so njegov namestnik al vice, morde so oni rotovski koplan. Polej pa mežnarja nimajo. Je že križ, če ni vse koker b' moglo bit. Jest se že ne bom omožila na to vižo cbil, da b' me kakšen mestačar poročal, raj ostanem ledek do smrt.

Ja lepe reči se godé v Ibljan, k' se bo že per rihti poročalo. Namest oklica po cerkvah pa nabijejo tista, k se četa poročit, na črno tablo pred rihto, to se pravi, ne peršon, ampak le imena, da jih bere vsak, kdor mem gre. Mene bi blo sram, tako na dil nabita bit, de že ves svet vè, de me noče nobeden prav fajmošter poročit. Kaj b' ldje od mene mislili! De sem lutrajnarca al pa še kej družga.

Fixbčna sem, kakšna bo ta ofcet. Moj fajmošter bodo gotov povabljen, bodo že kej povedal. Če kej zvem, bom pa drugič povedala, koko je blo. Adijo do cbilne poroke!

Za otroke.

Ljubljanski nemškutarji veliko storé za razveseljevanje odrašenih. Danes napravi konšt. društvo zabavljico v kazini, kjer se vrlo pije in na ves glas dere, potem dá še tiskati govore svojih „pajacelnov“, da se tudi tisti, kateri niso bili nazoči, smejejo; jutro je zbor 30 ljubljanskih mestnih modrijanov, v katerem Šaferjev Dolfi razveseljuje nazoče s svojo komiko; tudi kako drugo nemčursko društvo napravi pogosto kaj smešnega, toda vse to le za odrašene.

Za razveseljevanje otrok pa skrbi gasilno društvo „fajerbê“. Že pisana obleka in svitle čelade so cestni mladeži jako všeč, kjerkoli se kak „fajerbêr“ pokaže, ima celo četo otrok za seboj, kateri ga občudujejo. Pa

Kjer ti stotak do zdaj je bil,
Boš vselej tisučak dobil.
Nadjam se, da potem boš srečen
Ter meni nikdar več netečen“.

Prikazen zgine in Boštjan
Vesel domu hiti
Ko vgloda Nežo, tisučak
Od daleč ji moli.
„Glej stavec pač mi vse stori“,
Tak' jo vesel nagovori.
„Živela bova zdaj brez dela,
In vendar vsega dost' imela“.

Življenje novo se prične:
Tako živi le knez.
Gostov zahaja četa v grad,
Obedi so in ples.
Boštjanu pravijo „gospod“,
In Neža je „gospa“ povsod.
Na videz ju ves svet spoštuje,
Za hrbtom pa ju zasmehuje.

Še druga se Boštjanu stvar
Prav sitna prigodi.
Kje jemlje ta grajšak denar,
To vsem se čudno zdi.

Jih mnogo pravi, da hudič
Mu nove bankovce kopič';
A drugi, da mu družba cela
Teh bankovcev na kupe dela.

Ni dolgo, da k sodniji ta
Novica prileti:
Da tisučakov naš Boštjan
Ima kakor smeti.
„Gotovo, da ti bankovci
Pošteni, pravi niso vsi“.
Tako sodnija koj sumiči;
Boštjana vjamejo pa briči.

Na to je v luknjo vtaknen bil,
Več mesecev zaprt.
Na duši in telesu ves
Je revež bil potr.
Nazadnje pa se vendar-le
Resnica v preiskavi zvé,
In tisučaki pri Boštjani
Za dobre bili so spoznani.

Tedaj iz ječe ga spusté,
Ker je nedolžen bil;
A vendar se tud' potlej ni
Življenja veselil.

Če kupil si je kje tobak,
Je moral menjat' tisučak;
„Na svetu večega ni križa,
Kakor je človek brez drobiža“.

Na zadnje se je vsak že bal
Z Boštjanom se pečat';
Denarja iz njegovih rok
Se bal je vsak jemat',
Ker vsak je mislil, de denar
Boštjanov je peklenski dar.
Tako Boštjanu ni živeti,
Pač boljše glada je umreti.

Ves tužen ko se na večer
Iz grada spet podá,
Prikaže v hosti stavec se;
Beseda bila ta:
„Kaj išeš tukaj, ljubi moj?
Kaj ti zopet po glavi roj'?
Te li vročina nadleguje?
Al črv skrbi ti v sercu kljuje?“

„Oh, revež sem! Pomoči spet
Prišel sem k teb' iskat“.
„Mar nisi“, se oglasi mož,
Zadosti še bogat?“

kaj bo en sam proti vsem vkup, kedar napravijo vaje, to se reče, kedar gasé tam, kjer ni ognja! Vsa mestna mladina, vsi šolarčki se takega dneva veselé, in kedar drdrajo „fajerbêri“ po pisku otročje piščalke z brizgalnico po mestu, hajdi, to je veselje, to je dan za žvrgolečo mladino!

In to je hvalevredno. Da bi ne bilo društva „fajerbêrškega“, bi naša mladina res ne imela skoro nobenega veselega dneva.

Iz dandanašnje šole.

Katehet. Koliko je Bogov, Janezek.

Janezek. Tega ne vem natanko.

Katehet. Kako da ne?

Janezek. V nedeljo sem slišal iz prižnice, da ima zdaj že vsak človek svojega Boga, toraj mora biti strašno veliko Bogov. Pa jih je vendar še premalo.

Katehet. Zakaj?

Janezek. Zato, ker je mnogo ljudi, kateri nimajo nobenega. —

Katehet. Dobro, Janezek.

* * *

Katehet. Kaj je vsakemu treba vedeti, kedar k pameti pride? Povej ti Jože!

Jože. Kje je č. k. davkarija, okrajna sodnija, deželna sodnija, Žabjek in kak dober dohtar.

* * *

Učitelj. Tone, ali si zapomnil, kako daleč je od severnega do jadranskega morja?

Tone. To je tako daleč, kakor seže nemški jezik.

Učitelj. Kaj se nahaja ob bregovji jadranskega morja?

Tone. Konec nemškega jezika.

Boštjanu ude strese mraz,
Ko mu pogleda zdaj v obraz.
„Bogat sem pač, pa sreča mene
Ogiblje se in moje žene“.

„Ti še kaj manjka?“ prasha starc,
„Res čuden si patron!
Iz tisučakov vsaki dan
Ti lahko je milijon.
Vsak za denar ti vse prodá;
Si lahko kupiš grada dva,
Če eden ti je še premalo,
Tud' zidaš si palačo zalo“.

„Oh, starček blagi“, dé Boštjan,
„Ne šali se z menoj!
Na svetu najti ni stanú
Tak' slabega ko moj.
Denarja res da dost' imam,
A vendar sreče ne poznam.
Gosposki stan ni nikdar zá-me;
Naj tisučake vrag koj vzame“.

„Ne kliči vraga“, stavec se
Nevoljen mu grozi.
„Premalo ti je krajcar bil,
Te tisučak jezi.“

Dozdaj dovolil sem ti vse,
Karkoli le si prosil me,
Pa vse ti to je še premalo.
Mar tako poješ meni hvalo?

Zdaj si do dobrega spoznal,
Da človek srečen ni,
Ak le denarja zmir zadost
Po žepu mu zvoní.
Pomagaj sam si, kakor znaš,
Saj zdrave ude še imaš,
Ker tisučak, ki zdaj še v žepu
Je zadnji po duhov nas sklepu“.

Izreki to mu zgine mož.
Nastane hud vihar;
Ko domu vrne se Boštjan,
Zagleda ljut požar.
Ves je v plamenu spred in zad
S pohištvo drugim krasni grad.
Do tal mu vse je pogorelo.
Spozna da starc poslal mu strelo.

Le Neža z gradom ne zgori,
Zdaj k njemu pribeži.
„To prav je, da pogorel grad,
Na pustem kraj' leži;

Osmer Kavec.

Jaz sem Osmer Kavec,
Mi para najti ni,
Ker slabšega, ko jaz sem,
Nikjer se ne dobi.

Da mene je premagal,
Kdo se ti bahat smé?
Ako b'lo slabo záme,
Pokazal sem peté.

Po celi kranjski zemlji
Sem znan jaz korenjak;
Zato sem šel pa v Celje,
Kjer bolj' je zá-me zrak.

Na Janjče mi predaleč,
Mi Ježca pust je kraj;
Zato pa rajše v Celje
Zabavat grem se zdaj.

Oh, v Celji res prijetno,
So naši spred in zad;
„Slovenija“ rodila
Je v mestu slab še sad.

Zato sem tjekaj romal,
Kjer svet me ne pozná;
Kjer še nikomur znano,
Kaj naša garda zna.

Tam sem se pač repenčil,
Ko da bi svet bil moj;
Tam sem lahko zabavljal,
Ni nihče rekel: Stoj!

Slovencev ni b'lo blizo,
So baje bal' se nas;
So bili le kletarji.
Prašali: Wünschen's was?

Kako pač vse drugače,
Na Janjče ko smo šli!
Smo v hrib veliko laglje
Kakor nazaj prišli.

So v Celji mē sprejeli
Navdušeno strašno,
Ker mislijo: 'z Ljubljane
Dohaja le zlató.

Po Kranjskem me poznajo,
Da le svinčen sem groš,
Ker jaz sem Osmer Kavec,
Nedolžen Lahov koš.

Neverjetno.

Pravijo, da je v Ljubljani toliko meščurjev. To je neverjetno. Sem bil uni večer v gledišči ali tejatri, ko so jegrali za stradajoče, je bilo polno Slovencev, pa per mej dušči, če sem videl pet meščurjev. Saj jih tudi nekoliko poznam. Potlej jih ne more biti ravno toliko v mejstu.

Ižanec.

Je, kakor kurnik za kokoš;
Krasnejšega mi zidal boš,
Par tisuč, pa je stvar pri kraju,
Kaj briga taka zguba naju!“

Tako pozdravi Neža ga.
Boštjan odgovori:
„Ležko bo zidati mi grad,
Če cvenka v žepu ni.
Zdaj v njem je zadnji tisučak,
Potem beraču bom enak.
Še bova dela spet prijela,
Če ne, bo slaba nama pela“.

„No, saj sem rekla, da bedak
Si vselej ti še bil.
Pozabil je na tebe Bog,
Ko pamet je delil“.
Tako se Neža togoti;
Boštjan ji pa odgovori:
„Čemu se Neža boš jezila?
Saj ti si vse to zakrivila“.

„Kaj? Jaz sem kriva, butec ti?“
Se Neža mu grozi.
„Sem s starcem se menila jaz?
Al nisi mar se ti?“

Poslanec Črne.

Črne. Tu se Vam predstavljam, volilci! Poglejte, kakošno „štruco“ sem Vam iz Dunaja prinesel! Menda boste zadovoljni z menoj! Glasovi potrtega naroda: O joj, joj, joj, joj —

Pogovor.

- A. Profesor Heinrich je imenoval Alojzijance na pol svete.
 B. Zakaj?
 A. Zato, ker so oslovci, je rekel.
 B. Če so Alojzijanci zaradi tega le na pol sveti, ker so oslovci, kako svet mora pač profesor Heinrich sam biti?

Le škoda, da jaz nimam hlač!
 Jaz bi ravnala vse drugač!
 O, jaz že vem, kaj bi storila,
 Kako bi s starcem govorila“.

„Kar je, ti je“ konča Boštjan.
 „En tisuč še m.
 Ši kupil za-nj kmetijo bom,
 Saj delati še znam“.
 A Neža: „Tudi tega naj
 Ti vzame zlod iz žepa zdaj!
 Če si tako strašansko blazen,
 Je boljše, da ti žep zmir prazen“.

Je komaj ji beseda ušla,
 Brž zginje tisučak.
 „Na, kaj bo zdaj? Oh, veči sem
 Ko prej bil siromak.
 In tega kriva ti si spet!
 Zdaj bova prazna šla po svet!
 Resnično za moža je slabo,
 Če ima tak jezično babo“.

Od grada vzameta slovó.
 Boštjan še svet prodá,
 Kar ga je okrog grada b'lo,
 Si bajto zidat' dá.

Pojasnilo.

„Novice“ so prinesle blizo sledeče: „Mnogo se je pisalo po ustavovernih listih čez voditelje Slovencev; naravnost so se obrekovali, da so se jeli pogodovati z ministri. Vse to je laž“.

Te besede „Novic“ niso resnične. Voditelji Slovencev na Dunaji so se res pogodovali z ministrom. To se je takole godilo.

Nekoliko Slovencev je prišlo te dni na Dunaj. Ker jim mesto ni bilo znano, najeli so voditelje, da so jih po mestu in okolici vodili. Te voditelje Slovencev na Dunaji najame po naključni drug dan nekaj ministrov, kateri so hoteli nekam iti, pa niso vedeli pota. Ker so pa voditelji več zahtevali, kakor so hoteli ministri dati, jeli so se z njimi pogodovati, pa se niso pogodili.

Tedaj so se res voditelji Slovencev na Dunaji z ministri pogodovali in „Novice“ nimajo prav.

„Brencelj“, oficijelni lažnjivec.

Še nekaj o Črnetu.

V ljubljanski čitalnici visela je slika Črnetova. — Ko se je na Dunaji mož tako „avseajhnal“, je nekdo vzel to sliko iz žebnja. Vprašan, zakaj je ne pusti na steni, odgovori:

„Ako bi Črne sam tukaj visel, bi ga že pustil, njegova slika naj pa gre pod mizo“.

Prav lahko.

Ljubljanska nemškutarska mladež je, vrnivši se iz Celja, prinesla kašelj seboj. Eden teh fantov praša drugi dan zdravnika, kaka bolezen je to?

„O nič nenaravnega“, odgovori zdravnik, „to je le oslovski kašelj, kakor pravijo“.

Prav lahko dobi zlasti šibek nemškutarsk fant ta kašelj. Zakaj ne?

Zdaj delal je zopet na moč.
 Pozabi Neža na obroč.
 Oba bi bila prav vesela,
 Da močnika bi dost' imela.

Vošilo Neže se je res
 Spolnilo, žalibog!
 Boštjanu vedno prazen žep,
 Je kmetič zmir ubog.
 Če si prisluži krajear kje,
 Brž davkar silni za-nj že zvé.
 Mu manjka dostikrat clo kruha,
 Od bankovcev mu več ni sluha.

A nekaj vender je spoznal:
 Denar ni sreče vir.
 Srečnejši, kakor bogatin,
 Je marsikter pastir.
 Prav modro je odločil Bog,
 Da ni stanu ga brez nadlog.
 Boštjan prepozno to spoznava,
 Da je dovoljnost sreča prava.

„Brencelj“.

Pavliha v Celji.

O večjih praznikih vsak rad kam popotuje, bog da more. Binkoštni prazniki so za take male pota kakor nalašč, vsak kam gre, eni k birmi, drugi v Postojno ali pa na jezero, to se reče, kar je gospôde; mi kmetje tega ne moremo, mi hodimo na Šmarno goro ali pa slonimo na rantah graj. Jaz sem pa na pol gospode, kak groš tudi še imam, da mi ni žal, ako si včasih kaj boljšega privoščim. Zato sem se

pa vsedel v Lescah na železnico in se pripeljal v Ljubljano, to je bilo še binkoštno saboto. Tukaj zvem, da gre nekaj ljubljanske gospôde v Celje.

„Boš pa tudi ti šel enkrat gledat Celje“, si mislim, boš vsaj videl, kaj in kako, saj še nisi bil nikdar tam“.

Toraj grem z največo druhalijo nazaj na železnico.

„O, oče“, me nagovori pod nosom še čisto mlečen fant, „ali greste tudi vi v Celje? Ste mar pri fajerbêri ali pri turnarjih ali kaj družega tacega?“

„Jaz nisem ne oče, nê turnar in tudi kaj tacega ne, ter ne grem v Celje, ampak peljem se; toda zdi se mi, da je to tebi prebito malo mar“.

Po tih mojih besedah nastane strašen ropot. Fantič, kteremu sem se bil tako odrezal, kriči:

„Ti prekleti kmet, meniš, da sem s tabo krave pasel, da me tičeš“.

„O nisi jih ne“, rečem jaz, „bi jih tudi ne bil dolgo, jaz bi te bil lasal“.

Na to še večji ropot in nemško kletje, tako, da sem se preselil v drug voz, kjer so se peljali večidel bolj navadni ljudje moje vrste. Ko smo prisopihali v Celje, sem mislil, da bo pretep, tako so ljudje s zastavami kričali, tulili in Bog vé kaj še. Jaz primem marelo, da bi dal tistemu po glavi, kateri bi se me prvi dotaknil, in se drénjam med ljudstvom iz kolodvora. Ko se mi je posrečilo po nekterih drugih nogah priti iz druhal, sem se vstopil v kraj, da sem mogel od daleč gledati to komedjo.

To je bilo vriskanje in kričanje, kakor da bi bilo vse pijano. Kedar v Ljubljani fante v vojake jemlje, ni tacega šundra, jaz sem skoro oglušil, še zdaj me ušesa bolé.

Ko se je ta šunder nekoliko vlegel, napotim se malo ogledovati mesto. Po nekterih oknih so visele pisane cunje na dolgih palicah. „No, to pa ni lepo“, sem si mislil, „da obešajo take cunje tudi v nedeljo in v sredi mesta na solnce! Saj bi jih lahko drugače posušili. Še pri nas na kmetih je ob nedeljah in praznikih vse čedno“.

Vročje je, jaz že nisem dolgo ničesar vžil, toraj stopim v krčmo na trgu, kjer zagledam dolgo pogrnjeno mizo. „To je ravno prav“, si mislim, „boš pa tukaj ostal, da si do kosila malo počiješ“. Se vsedem in si naročim polič vina. Natakar me malo pisano gleda. „I, kaj misliš, da ga ne bom plačal“, ga vprašam. „O ne, tega ne, toda —“. „Kaj? Meniš, da ga ne

bom izpil? Če ga ne bom, mi boš pa ti pomagal. Le prinesi ga“. Natakar gre in mi čez nekaj časa prinese vino, pa vidi se mu, da ga nekaj tišči. — „No, ali si žejen?“ ga nagovorim, natočim kozarec in mu ga porinem čez mizo. „Na, pij, saj meni ni ravno za kupico vina! Le rukni ga!“ — Zahvalim“, pravi, toda jaz zjutraj ne pijem“. — Pa vendarle stoji pred mano, kakor da bi ga nekam tiščalo. Jaz sem mislil, da čaka plačila, tedaj mu pomolim petak, da bi ven dal. „O, zarad tega se mi ne mudi“, pravi, „le to sem vam hotel povedati, da je tukaj za ljubljansko gospôdo pogrnjeno“. — „O, je že za me tudi dobro“, odgovorim, „nič ne marajte, za-me se vam ni treba posebej truditi. Kedar bo kosilo, le prinesite mi kaj, kar imate, saj nisem navajen zbirati jedi“. — „Pa tukaj sem pridejo gospôdje kosit“, si upa črhnuti. — „Nič ne dé“, rečem jaz, „saj toliko ne bom snedel, da bi jim zmanjkalo, in tudi gospôdje ne toliko, da bi bilo za-me premalo“.

Na to vrže belo cunjo čez ramo in odide, a za njim pride drug, bolj debel in nekaj starejši. „Prosim, oče“, me nagovori, „za vas smo pripravili ono-le posebno mizo“. — „I, kaj ste vedeli, da pridem?“ odgovorim. „Naj pa bo, da niste zastonj pripravljali, se bom pa tje vsedel“.

Kmalu potem privihra vsa druhal v gostilnico, se vsede, kakor vrabei na drevo, za mizo in jame kositi. Pili so tudi vrlo in kakor navadno, kedar gre vinski duh v glavo, jeli so kričati, trkati s kozarci itd., kakor so pijanci sploh sitni. Ker nekoliko nemški znam, sem razumil nekaj besed: „Gut heul! Gut Schlauch“, kar se po moji pameti toliko pravi, kakor: „dobro tuli in dobro pij!“ In to so znali pri moji veri, fantiči, kakoršni pri nas na kmetih vina še ne poznajo, so ga vlekli kakor gobe, in žvrgoleli kakor truma rabecev v grmovji.

Na zadnje vstane bradač, vse vtihne in on začne govoriti, kakor pri naših taborih, samo da je bilo vse nemško. Nazadnje napije zdravico vsim ustavovernim nemškim možakom na slovenski zemlji. In fantiči so trkali, da so tri kupice ubili.

„I, zlodja, kako morejo trkati na zdravje možakov“, si mislim, „saj ni ne enega vmes“.

Na to stopim tudi jaz na noge — saj smo bili v gostilnici — da bi jim eno povedal, pogledam krog sebe in začnem, kakor sem slišal pri taborih.

„Slavna gospoda!“

Da bi vi vidili, kako me je vse pogledalo, prav tako je bilo, kakor da bi strela udarila med nje. Potem nastane ropot.

„Nič slovenski, mi nismo Slovenci! Ven ž njim“ itd. Krčmar stopi k meni in mi pové, da je zunaj neznano lepo vreme, kar sem hitro razumel. Zunaj še le sem zvedel, v kakšni družini sem bil, še danes me je sram.

Kaj se mi je potem pripetilo, boste zvedeli drugič, ako me boste hoteli poslušati. Dancs sem že žejen.

Oklic.

Že precej od začetka, ko smo osnovali ognjeno stražo, da bi ž njo nagajali Slovencem, vpisali so se posebno taki, kateri hočejo biti poveljniki pri tej straži, a takih, kateri bi bili pri gasenji ognja za rabo, ni bilo blizo, to kažejo dozdanji uspehi; bili smo le mladini za veselje in radost, Slovencem pa se nismo mogli pri-

9-10/7
kupiti ne po vajah, ne po tem, da pri mnogih požarih nismo napotja delali, in tudi po „knajpah“ ne.

Sicer moči, ktere bi zapovedovale in se kazale v svetlih čeladah ter hodile zastonj v gledišče, nam ne manjka, a manjka nam delalnih moči, takih udov, kteri bi ne le po gostilnicah svoje žeje, timveč pri požarih ogenj gasili, brizgalnice gonili in vodo donašali, vse drugo že znajo dozdanji udje.

Iz tega uzroka obrnemo se zaupno do Vas, meščani; ako se ne boste v večem številu vdeleževali, bo šlo tudi to društvo, kakor marsiktero že po naših vodjih osnovano, kmalo rakom žvižgat, kakor armada brez prostakov, kajti mi nismo vajeni težkega dela, kakoršno je gašenje ognja, nami deloma tudi mame ne pusté, da bi si črnili obraz ali pa umazali roke. Vi drugi ste za take dela, nas je preveč škoda.

Tudi smo se mi naveličali že vaj, te nam niso več zanimive; nekaj časa je bilo prav prijetno laziti po lestvah in plezati po strehah, zdaj smo pa že vse veselje zgubili, ker mi rajši po gostilnicah gasimo — žejo. —

Nadjamo se tedaj, da boste v obilnem številu pristopili in sicer taki, kteri imajo veselje, vozove vleči in potiskati, brizgalnice goniti, vodo donašati in sploh pri ognju pridno delati, komandirali bomo že mi.

Po domače: mi potrebujemo gmajnarjev, oficirji in šarži smo že sami.

Ljubljanska gasilna straža.

Za dunajsko razstavo

se nahajajo po Slovenskem še sledeče stvari, ktere bodo zbudile gotovo občno občudovanje:

Kamen, kteri se je po českih volitvah odvalil našim nemškutarjem od srca.

Grm, na kterem rase tisti trn, ki je našim nemščurjem še zdaj v peti.

Velik kup pošepanih tujčevih pêt.

Venec dam, ktere so sprejele v Celji ljubljanske romarje.

Verige, s kterimi bi ustavoverneži radi zvezali vse Slovence.

Tista miš, ki jo rodi nemčurska sila, kedar se pri volitvah pri nas nopenja.

Mulejova slovenska povabila zarad lepe slovenščine.

Moka, iz ktere za nas ni kruha.

Pojasnilo.

Da me ne bodo ljudje po krivem natolcevali, moram tu javno izreči, da takrat, ko sem skoval besede:

Kranjc je prebrisane glave,
Pa čedne in trdne postave,

nisem imel v misli zdajnih tako imenovanih „Kranjcev“; o teh bi bil vse drugače zapel.

Vodnik, s. r.

V Elizji, binškošno nedeljo.

Naznanilo.

Me podpisane naznanjamo, da smo bile ob času volitev na Českem in Hrvaškem zapustile ti deželi, da nas toraj takrat ni bilo doma.

Spodobnost, s. r.

Pravica, s. r.

Poštenost, s. r.

Sramožljivost, s. r.

Oziroma na to naznanilo razglasimo me spodej podpisane, da smo se ob ravno tistem času po Hrvaškem in Českem potepale ter bile v veliki časti.

Nespodobnost, s. r.

Krivicica, s. r.

Nepoštenost, s. r.

Nesramnost, s. r.

Prvo kakor drugo.

Vprašanje. Koliko je nemškutarja sram?

Odgovor. Kolikor pesa strah.

Vprašanje. Koliko je pa pesa strah?

Odgovor. Kolikor nemškutarja sram.

Dobra zaušnica.

Kmet pride v mesto in bi rad videl čitalnico. Ko postopa in si ogleduje poslopja, pride do hiše, pred ktero je stalo nekaj mestnih prevzetnežev. Stopi tedaj bliže in se obrne do enega:

„Bi mi ne hoteli povedati, kje je čitalnica?“

„Kjer bote videli največ nesnage pred hišo, tam stopite noter.“

„Tak sem pa že pred njo, bom kar tu noter stopil.“
Gospodički se brž razidejo, kmetič pa se jim muza in gre dalje tako dolgo, da najde čitalnico.

Dober odgovor.

Juri. Po kaj so neki šli ljubljanski nemškutarji binškošne praznike v Celje?

Marko. Na uro gledat.

Juri. In kaj so videli na uri?

Marko. Da jim bo kmalu odbila.

Zrel deček.

Učitelj razlaga otrokom v šoli naravoslovje.

„Včeraj“, pravi, „naštel sem vam vse domače in divje živali, ktere se pri nas nahajajo. Danes bomo govorili o mrčesih in takih živalih, ktere so očesu ostudne, lazijo ali se plazijo po tleh, kterim se zarad tega tudi golazni pravi. Tedaj, Tone, mi veš imenovati nektere takih najostudniših žival?“

Tone: Vem! Najgrje so: Nemškutar, Lahon in Magjaron.

Geometrično vprašanje

Káko brezno bi bil že Dežman zasul, ako bi bil kamenje, kterege meče po „Tagblattu“ še zdaj po slovenski duhovščini, vanj metal?

Nasledki nove vojne postave.

Podčastnik: Kaj ne, s gvirom ne gre! Ja, boljši je v lemenatu knedeljne in v kloštru štokeš zreti, kakor v kosarni komis. Ans, cvaj, draj, vaju bom že zmeštral. Zdaj ni več lemenatarjev in mnihov, zdaj so le soldatje. Sta mislila, če se bosta pod kuto al v lemenatarsko suktnjo skrila, da Vama ne bo treba gvira nositi. Zdaj smo vsi glih, zamerkita si, alzo vse nič ne nuca.

Vladna pot podpore.

(Resnična povest iz Turškega.)

Neka vas na Turškem je bila pogorela. Turški časniki in domorodci so brž nabirali mile darove za reveže, a vlada jim je prepovedala nabiranje in razdeljevanje že nabranega denarja, češ, da bo to sama storila. Toraj se jej je izročil že nabrani denar.

Prebivalci pogorele vasi pa so bili kristjani, toraj jih paša sam že ni mogel trpeti. Vrh tega je bil tudi jako umazan, tako da so se njegovi lastni uradniki pogosto zarad tega pritoževali; rad bi bil videl, da bi se bilo nekaj nabranih novcev prijelo njega, še rajše pa, da bi mu bili vsi ostali. Ker pa tega ni smel, naložil jih je pri neki turški banki in vlekkel obresti, dokler ga niso jeli turški listi pritiskati, da bi račun dal o razdeljenji denarja. Potem še le je razdelil denar med pogorelce, to je, čez dobrega pol leta. Ta razdelitev se je tako-le godila:

Paša je bil prejel 2000 pijastrov za razdelitev.

V njegovem žepu se jih je zgubilo 200, toraj jih je komisar, kateri je imel s tem opraviti, prejel le 1800; a tudi njega se jih prime 200, tako da jih glavar tistega okraja, v katerem je bila pogorela vas, dobi le še 1600. Njega se jih prime le 100, ker je bil manj po-

9-10/8
zrešen. Ostalih 1500 razdeli med 15 po turški vladi imenovanih deljiteljev, od katerih dobi vsak po 100 pijastrov, da jih razdeli. Vsakemu teh deljiteljev pa ostane v roki po 40 pijastrov, kar znese 600 pijastrov, tako da dobijo pogorelci od nabranih 2000 le 900 pijastrov.

Zato ni hotel turški paša razglasiti račun o razdelitvi nabranega denarja.

Ljudstvo pa se je spametovalo, ko je to na tihem zvedelo, in odslej noče več javno nabirati dobrotnih daril po posebnih odsekih, marveč razdeljuje jih tajno samo, da dobijo potrebni vsak krajcar, kateri se je zanje daroval.

Pri nas bi se kaj takega ne zgodilo.

Ponižen predlog.

Ali bi ne bilo primerno, da bi se ljubljanskim „fajerbêrom“ oziroma na njihov zadnji oklic, namesto zdajnih otroških piščalk dale take, na katerih se zamore tudi rakom žvižgati.

„Brencelj“,

kteri vé, kje se take piščalke dobé.

Čudni napisi.*)

Na hiši nekega Tomaža Vernika ali Bernika, kateri se pa sam piše Wernig, na Poljanah v Ljubljani je brati sledeči čudni napis:

Žaifa al Mila se tukej po 20 kr. Pfund prodaja,
Kosti po najniši Zeni kopuje.

*) Pod tem naslovom bo prinašal „Brencelj“ čudne napise vsake vrste in prosi svoje prijatelje, da bi mu jih pošiljali, če jim jih kaj pride v roke.

Brencelj svojim.

Današnji številki ste se zopet sprijeli tako, da dobé naročniki dvojčeka v roke. S tem je „Brencelj“ zopet samega sebe došel in odslej mu bo mogoče, zopet po dvakrat na mesec, v začetku in proti koncu meseca, frčati po svetu, če ga nenadoma kak mrz ne pritisne. Ker pa vkljub opominjevanja nekteri še zdaj niso zaostalega davka poslali, se resno opominjajo in prosijo, da bi to kmalu storili; naj izprašajo svojo vest in ravnajo se po tem, kar jim ona pravi. — Vse to pa ne zadržuje, da si zamore vsak naročiti „Brenceljna“, kedar mu drago, ni mu treba za to ne „posa“ ne krstnega lista in tudi ne sodnijskega dovoljenja.

Iščejo se štev. 11, 12, 16 in 18 prvega in štev. 7. drugega letnika „Brenceljna“. Če bi jih kdo še imel in oddati hotel, naj blagovoli to naznaniti vredništvu.

Številke tretjega letnika se še vse dobijo po znižani ceni 2 gold.